

Secció I. Disposicions generals

PRESIDÈNCIA DE LES ILLES BALEARS

1279

Llei 5/2019, de 8 de febrer, de modificació de la Llei 10/1998, de 14 de desembre, de col·legis professionals de les Illes Balears i de creació del Col·legi Professional de Docents de les Illes Balears

LA PRESIDENTA DE LES ILLES BALEARS

Sia notori a tots els ciutadans que el Parlament de les Illes Balears ha aprovat i jo, en nom del Rei i d'acord amb el que s'estableix a l'article 48.2 de l'Estatut d'Autonomia, promulg la següent:

LLEI

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

Els col·legis professionals es van regular a nivell estatal per la Llei 2/1974, de 13 de febrer, sobre col·legis professionals. Aquest text ha sofert diverses modificacions, la darrera en data 7 de juliol de 2012. En l'àmbit autonòmic, la Llei 10/1998, de 14 de desembre, de col·legis professionals de les Illes Balears, s'ha actualitzat en data 25 de novembre de 2010, en el marc de les competències que l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears atribueix a la comunitat autònoma en matèria de desenvolupament legislatiu i execució (article 31.9). D'acord amb aquesta normativa, els col·legis professionals són corporacions de dret públic amb personalitat jurídica pròpia i plena capacitat d'obrar per a l'assoliment de les seves finalitats. La seva intervenció és de col·laboració amb el Govern i l'Administració de les Illes Balears per a la satisfacció dels interessos generals.

L'educació és un servei públic essencial i l'accés per part dels ciutadans a aquest servei és un dret universal.

L'actuació dels col·legis professionals incorpora també les funcions que tinguin atribuïdes als seus estatuts en matèria de representació o defensa dels interessos professionals dels col·legiats així com del reconeixement públic de la professió. Ja fa més de mig segle, la UNESCO va celebrar a París, el 5 d'octubre de 1966, una Conferència Intergovernamental Especial sobre l'estatus dels docents. De la resolució adoptada se'n deriven recomanacions que han servit des de llavors com a referència en les successives revisions que aquest organisme internacional ha realitzat sobre l'estat de l'educació a nivell global. En la resolució, que va ser aprovada per unanimitat, s'estableix dins dels principis guia (6è) que "La docència hauria de ser considerada com una professió: és una forma de servei públic que requereix dels docents un coneixement expert i unes habilitats especialitzades, adquirides i mantingudes mitjançant l'estudi rigorós i continuat; demanda també dels docents un sentit de responsabilitat personal i corporativa per a l'educació i el benestar dels alumnes al seu càrrec".

Dins d'aquests principis s'estableix també (9è) que "Les organitzacions de docents haurien de ser reconegudes com una força que pot contribuir en gran mesura a l'avanç de l'educació i que, per tant, hauria d'estar associada amb la determinació de la política educativa". En les recomanacions concretes d'aquest text, les organitzacions professionals de docents apareixen referenciades com entitats col·laboradores necessàries en la definició d'objectius i polítiques educatives, formació permanent, carrera professional i la definició dels drets i de les responsabilitats dels docents.

En el context de l'Estat espanyol, la docència és una professió. És, a més, una professió regulada en el sentit que, per al seu exercici, cal una formació i una qualificació explícites. Apareix a la relació de professions regulades a Espanya amb les denominacions de Professor d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat, Professor d'Ensenyaments Artístics, Professor d'Ensenyaments d'Idiomes, Professor d'Ensenyaments Esportius, Professor de Formació Professional, Professor d'Universitat, Mestre d'Educació Infantil i Mestre d'Educació Primària.

II

L'associacionisme professional no és un element nou en la història educativa de les nostres illes.

Els seus orígens es remunten a l'organització de les escoles d'estiu per a mestres a Mallorca a partir de 1968. A partir del col·lectiu de mestres assistents a l'escola d'estiu de l'any 1975 sorgí l'Associació d'antics alumnes de Magisteri i posteriorment l'Associació de Professors de les Illes que constituïren la cobertura per a la creació l'any 1977 del Sindicat de Treballadors de l'Ensenyament les Illes (STEI). Dins de

l'àmbit estrictament professional, l'any 1983 es creà l'Associació Il·lenca per a la Renovació Educativa (AIRE), una associació de docents que desenvolupa activitats formatives, innovadores i de consulta en el procés de disseny, experimentació i implementació de la LOGSE juntament amb altres associacions docents d'arreu de l'Estat espanyol. L'any 1994, AIRE decideix dissoldre l'Associació. L'any 1984 es creà el Moviment de Renovació Pedagògica de Menorca i l'Associació Pitiüsa per a la Renovació Pedagògica, ambdues encara en funcionament, malgrat que la creació dels Centres de Professors n'hagi reduït, en part, l'activitat d'aquestes associacions.

Els serveis públics essencials sanitari i d'acció social a les Illes Balears tenen els seus professionals representats per col·legis oficials o professionals. L'excepció és la docència que, tot i ser professió regulada, no té col·legi professional específic que abasti tot l'àmbit docent, independentment de l'especialitat o el tipus d'alumnat a què s'adreça. Existeixen col·legis professionals que responen a la denominació de la titulació que tenen els membres que en formen part i que inclouen l'exercici de la docència per part dels seus col·legiats com una activitat professional més. En alguns casos, es refereixen només a la docència de la matèria que coincideix amb la titulació, per exemple en el cas del col·legi de químics o del col·legi de biòlegs.

Existeix també el cas singular del Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de les Illes Balears que respon també a la denominació dels títols dels seus membres i que tradicionalment ha aixoplugat les persones titulades per exercir determinades professions docents. En tot cas, són col·legis que integren titulats que poden, entre d'altres professions, exercir la docència, però no existeix cap col·legi que integri professionals que, al marge de la seva titulació, estiguin habilitats per exercir en els diferents nivells de docència existent i presentin una certa experiència professional. Escau, per aquest motiu, que existeixi un col·legi professional que respongui explícitament a la denominació de la professió docent. De forma general, l'exercici de la professió docent en l'actualitat es regula via normativa educativa, a partir de l'ordenació general del sistema educatiu, els currículums, els reglaments d'organització i funcionament i amb les instruccions que estableix l'administració educativa. Les característiques de la formació inicial dels mestres i del professorat d'educació secundària a les Illes Balears les decideix la Universitat de les Illes Balears (UIB), en el marc de la legislació universitària, mentre que la formació permanent i l'accés a la funció de docent són competències de l'administració educativa.

L'existència d'un Col·legi Professional de Docents, de caràcter voluntari, com a entitat col·laboradora de l'administració educativa i de la UIB aporta avantatges en aspectes molt importants per a l'educació com a servei públic, d'entre els quals es pot destacar la seva cooperació en matèries com: 1. Formació inicial i contínua del professorat. 2. Definició dels estàndards professionals dels futurs docents. 3. Accés a la funció docent i a la carrera professional. 4. Impuls i dinamització de processos d'innovació educativa. 5. Assessorament i consulta en la generació de normativa que estigui relacionada amb l'exercici de la professió (currículum, organització escolar, planificació educativa,...). 6. Codi deontològic i representació de la professió davant de la societat. 7. Establiment de sistemes d'avaluació vinculats al desenvolupament professional permanent dels docents. 8. Elaboració de polítiques i estratègies per tal de garantir la convivència en els centres educatius.

La creació d'un Col·legi Professional de Docents és una passa envers l'empoderament professional. Aquesta és una peça clau per a la millora de la qualitat educativa. Així ho plantejava explícitament el darrer informe de 2015 del Comitè Mixt de la UNESCO i l'Organització Internacional del Treball com a resposta a la tendència a la "desprofessionalització" dels docents "a tots els nivells com a resultat de les mesures d'austeritat i esquemes comptables mal dissenyats". D'entre les recomanacions d'aquest comitè UNESCO-OIT destaquen, entre d'altres: "(b) assegurar que l'estatus de la docència com a professió sigui públicament reconegut i respectat"; "(f) assegurar que els docents i les seves organitzacions participin de forma prominent i juguin un paper constructiu en les discussions polítiques i en els esforços per a la reforma de l'educació".

Tal com estableix l'esmentat informe, la qualitat de la docència és fonamental per tal que els resultats de l'aprenentatge siguin satisfactoris. La qualitat suposa un sistema educatiu que atregui i retengui un personal docent motivat, eficaç, amb bona formació. Suposa un sistema que doni suport als docents a l'aula i al seu desenvolupament professional permanent; i que també doni suport a la importància dels docents i millorar la seva preparació i les seves condicions laborals. El necessari diàleg social no pot veure's afectat quan els representants perden de vista els interessos professionals, educatius i de l'ocupació.

III

La llei s'articula en dos capítols, un dedicat a la modificació puntual de la Llei 10/1998 i un dedicat específicament a la creació del col·legi. S'ha considerat oportú fer una modificació a la llei esmentada per deixar clar que el Decret 32/2000, de 3 de març, pel qual s'aprova el Reglament de col·legis professionals de les Illes Balears, regula el procés de creació de col·legis professionals via projecte de llei, sense que això limiti la possibilitat de crear-los via proposició de llei.

El capítol II, d'altra banda, inclou la regulació específica del col·legi de nova creació, amb una normativa mínima que ha de permetre la constitució del col·legi i la seva posada en marxa com a entitat amb la seva pròpia personalitat jurídica.

Finalment, tres disposicions transitòries regulen el procés que ha de conduir a l'efectiva constitució del Col·legi Professional de Docents de les Illes Balears.

Capítol I

Modificació de la Llei 10/1998, de 14 de desembre, de col·legis professionals de les Illes Balears

Article 1

Modificació de la Llei 10/1998, de 14 de desembre, de col·legis professionals de les Illes Balears

S'afegeix el paràgraf següent a la disposició final primera de la Llei 10/1998, de 14 de desembre, de col·legis professionals de les Illes Balears:

"El reglament establirà, entre d'altres aspectes, el procediment a seguir per a la creació dels col·legis professionals sens perjudici de la possibilitat d'impulsar-ne la creació via proposició de llei."

Capítol II

Creació del Col·legi Professional de Docents de les Illes Balears

Article 2

Objecte

1. Es crea el Col·legi Professional de Docents de les Illes Balears, d'adscripció voluntària, com una corporació de dret públic amb personalitat jurídica pròpia.
2. El Col·legi Professional que es crea obtindrà la capacitat d'obrar des de la constitució dels seus òrgans de govern.
3. L'estructura interna i el funcionament del Col·legi han de ser democràtics. Així mateix, el Col·legi s'ha de regir, en les seves actuacions, per la normativa bàsica estatal en matèria de col·legis professionals, per la legislació autonòmica que la desplegui, per aquesta llei de creació, per la normativa reglamentària que desplegui la legislació esmentada, pels seus propis estatuts, per la resta de normativa interna i per tota aquella que li sigui d'aplicació general o subsidiària.

Article 3

Professionals col·legiats

El Col·legi Professional de Docents de les Illes Balears agrupa els professionals que estiguin habilitats per a l'exercici de les professions de mestre d'educació infantil, mestre d'educació primària, professor d'ensenyament secundari i professor d'universitat i que acreditin el període d'exercici de la professió que estableixin els estatuts del col·legi.

Article 4

Àmbit d'actuació

L'àmbit territorial d'actuació del Col·legi Professional de Docents és el de les Illes Balears.

Disposició transitòria primera

Creació de la comissió gestora

L'Associació Professional de Docents d'Eivissa, el Moviment Menorca Edu21, l'Associació Docents per a la Democràcia de Mallorca i Docents Associats de Formentera, representatives dels professionals de la docència a les Illes Balears, com a impulsores del Col·legi Professional de Docents de les Illes Balears, han de crear amb caràcter provisional una comissió gestora que s'ha d'encarregar, en el termini de sis mesos comptadors des de l'entrada en vigor d'aquesta llei, de redactar uns estatuts provisionals i d'establir la convocatòria de l'assemblea constituent. Aquests estatuts, en qualsevol cas, han de garantir la participació, en l'assemblea constituent, dels professionals que tinguin l'antiguitat en l'exercici de la professió docent en l'àmbit territorial de les Illes Balears que estableixin els estatuts provisionals.

Els estatuts provisionals han de regular:

- a) Els requisits per adquirir la condició de col·legiat, circumstància que permetrà participar en l'assemblea constituent del Col·legi i que, en tot cas, hauran de contemplar un període mínim d'exercici de la professió.
- b) El procediment de convocatòria i desenvolupament de l'assemblea constituent s'ha de publicar en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* i en els diaris de major difusió d'aquesta comunitat.

Disposició transitòria segona
Assemblea constituent

L'assemblea constituent ha de:

- a) Aprovar, si n'és el cas, la gestió de la comissió gestora de la constitució del Col·legi.
- b) Aprovar els estatuts definitius del Col·legi.
- c) Elegir les persones que han d'ocupar els càrrecs corresponents als òrgans col·legiats.

Disposició transitòria tercera
Aprovació i publicació dels estatuts

Els estatuts definitius, una vegada aprovats, i el certificat de l'acta de l'assemblea constituent s'han de trametre a l'òrgan competent de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears, perquè se'n pronunciï sobre la legalitat i n'ordeni la publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

Disposició final
Entrada en vigor

Aquesta llei entra en vigor l'endemà d'haver-se publicat en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

Per tant, ordén que tots els ciutadans guardin aquesta llei i que els tribunals i les autoritats als quals pertoqui la facin guardar.

Palma, 8 de febrer de 2019

La presidenta
Francesca Lluch Armengol i Socias

